



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران  
پردیس بین الملل - دانشکده داروسازی

پایان نامه

جهت اخذ درجه دکتری عمومی داروسازی

عنوان

# بررسی اثر اسید های چرب امگا- ۳ بر کیفیت زندگی بیماران همودیالیزی

استاد راهنما

سر کار خانم دکتر سیمین دشتی خویدکی

استاد مشاور

جناب آقای دکتر محمد رضا خاتمی

استاد همکار

جناب آقای دکتر افشین قره خانی

نگارنده

الهام السادات میری

۱۳۹۲/۸

## چکیده:

**هدف از انجام مطالعه:** کیفیت زندگی وابسته به سلامت در بین بیماران همودیالیزی پایین است. با توجه به گزارشات بالینی از اثرات مفید اسیدهای چرب امگا-۳ بر بهبود کیفیت زندگی در جمعیت بیماران دیگر، این مطالعه فرض را بر آن گرفت که اسیدهای چرب امگا-۳ ممکن است کیفیت زندگی در بیماران همودیالیزی را نیز بهبود بخشد.

**روش انجام مطالعه:** در این مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی و کنترل شده با پلاسبو ۵۴ بیمار بزرگسال تحت درمان همودیالیز که شرایط ورود به مطالعه را داشتند، انتخاب شده و به صورت تصادفی در دو گروه امگا-۳ و پلاسبو قرار گرفتند. بیماران گروه امگا-۳ کپسول حاوی اسیدهای چرب امگا-۳ (۱۸۰ میلی گرم ایکوزاپنتانویک اسید (EPA) و ۱۲۰ میلی گرم دوکوزاهگزانوئیک اسید (DHA)) و گروه پلاسبو کپسول حاوی پارافین را که کاملاً از نظر شکل و رنگ و بسته بندی شبیه دارو بود، روزانه ۶ عدد در سه دوز منقسم همراه با غذا به مدت ۴ ماه دریافت کردند. برای بررسی کیفیت زندگی بیماران، پرسشنامه SF-36 در ابتدای مطالعه و در پایان ۴ ماه توسط بیماران کامل شد.

**نتایج:** از ۵۴ بیماری که انتخاب شدند، ۴۵ بیمار مطالعه را کامل کردند و وارد آنالیز نهایی شدند. امتیاز تمام پارامترهای مربوط به کیفیت زندگی وابسته به سلامت بین دو گروه پلاسبو و امگا-۳ در ابتدای مطالعه مقایسه شد. بر حسب نتایج به دست آمده از تکمیل اولیه پرسشنامه SF-36 تفاوت معناداری بین دو گروه دریافت کننده امگا-۳ و پلاسبو وجود نداشت و فقط تفاوت های این دو گروه با یکدیگر از نظر کارکرد اجتماعی تا حدودی معنادار بوده و  $P = 0/05$  را نشان داد.

در پایان ۴ ماه، بر حسب نتایج به دست آمده از تکمیل ثانویه پرسشنامه SF-36، بهبود معناداری در پارامترهای کیفیت زندگی وابسته به سلامت به جز سلامتی عاطفی، کارکرد اجتماعی و سلامتی عمومی در گروه امگا-۳ در مقایسه با پلاسبو مشاهده شده بود. (برای آنالیز آماری داده ها  $P$  کمتر از ۰/۰۵ معنادار در نظر گرفته شد.)

بنابراین مکمل های اسیدهای چرب امگا-۳ می توانند تا حدودی باعث بهبود کیفیت زندگی وابسته به سلامت در بیماران همودیالیزی شوند.

**واژه های کلیدی:** نارسایی مزمن کلیوی، همودیالیز، کیفیت زندگی وابسته به سلامت، امگا-۳

## **Abstract**

**Purpose:** Poor health-related quality of life (HRQOL) has been reported among hemodialysis patients. Regarding previous reports on clinical benefits of omega-3 fatty acids in improving HRQOL among some other patients population, this study hypothesized that omega-3 fatty acids may improve HRQOL in hemodialysis patients.

**Methods:** In this randomized, placebo-controlled trial 54 adult patients with a hemodialysis vintage of at least 3 months were randomized to ingest 2 capsules of either omega-3 fatty acids (180 mg eicosapentaenoic acid and 120 mg docosahexaenoic acid in each capsule) or corresponding placebos, three times daily for 4 months. At baseline and following 4 months Medical Outcome Study 36-Item Short-Form Health Survey (SF-36) questionnaire was completed by patients.

**Results:** 45 patients completed the study and included in the final analysis. The scores of all domains of HRQOL were comparable between the placebo and omega-3 groups at the initiation of the study . Except for mental health, social functioning and general health, other domains of HRQOL showed significant improvement in the omega-3 group compared to the placebo group at month 4 of the study ( $P < 0.05$  for all).

**Conclusion:** Supplemental use of omega-3 fatty acids in hemodialysis patients improves HRQOL.

**Keywords:** Chronic Kidney Disease , Hemodialysis , HRQOL , Omega-3